

LLEI

16/2009, del 22 de juliol, dels centres de culte.

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI*Preàmbul*

Catalunya es troba en procés de creixement demogràfic i urbanístic. Molts municipis experimenten un augment progressiu de població i neixen nous barris i zones d'habitatges. Juntament amb aquest fet, la realitat religiosa de Catalunya és cada dia més plural, en part pel fenomen de la immigració, i hi conviuen diferents confessions, algunes de les quals compten amb una gran diversitat interna. La nova situació planteja nous reptes i demana noves respostes.

El buit legal existent fins ara sobre els centres de culte ha provocat disparitat de criteris entre els ajuntaments a l'hora de concedir llicències: des de l'aplicació rigorosa de la Llei 10/1990, del 15 de juny, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics –que no té en compte els centres de culte–, fins a l'absència d'exigència de mesures de seguretat, avui considerades necessàries. En alguns casos, aquesta disparitat ha desorientat els responsables dels centres de culte, alguns dels quals han demanat la unificació de criteris.

El dret de llibertat religiosa i de culte és un dels drets fonamentals reconeguts per l'article 16 de la Constitució i és regulat per la Llei orgànica 7/1980, del 5 de juliol, de llibertat religiosa, que estableix que l'únic límit d'aquest dret és “la protecció del dret dels altres a l'exercici de llurs llibertats públiques i drets fonamentals, així com la salvaguarda de la seguretat, la salut i la moralitat pública, elements constitutius de l'ordre públic protegit per la llei en l'àmbit d'una societat democràtica”. L'article 16 de la Constitució estableix, a més, que hi ha d'haver relacions de cooperació entre els poders públics i les confessions religioses. Així mateix, cal destacar els articles 10, 21 i 22 de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, que vetllen per la llibertat de pensament, de consciència i de religió, la no-discriminació i el respecte per la diversitat cultural, religiosa i lingüística de la Unió Europea; i també la Carta europea de salvaguarda dels drets humans de la ciutat, l'article 3 de la qual estableix que la llibertat de consciència i de religió resta garantida a tots els ciutadans per les autoritats municipals, les quals, per mitjà de les normes respectives, han de portar a terme les accions necessàries per a garantir aquest dret i vetllar per evitar la creació de guetos. Finalment, el Parlament de Catalunya ja es va fer ressò l'any 2001 de la necessitat de salvaguardar el dret a l'obertura de locals de culte, per mitjà de la Moció 115/VII.

És evident, doncs, que ni el dret urbanístic ni el dret administratiu municipal no limiten *per se* el dret fonamental de llibertat religiosa, i que les autoritats locals no poden imposar més limitacions que les imprescindibles per a preservar els drets fonamentals.

Des del punt de vista competencial, l'article 161 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya reconeix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'entitats religioses “que acompleixen llur activitat a Catalunya, que inclou, en tot cas, la regulació i l'establiment de mecanismes de col·laboració i cooperació per a l'acompliment de llurs activitats en l'àmbit de les competències de la Generalitat”, i també

la competència executiva per a la promoció, el desenvolupament i l'execució dels acords i els convenis signats amb les esglésies, les confessions i les comunitats religioses inscrites en el registre estatal d'entitats religioses. Així mateix, l'article 149 de l'Estatut atorga a la Generalitat la competència exclusiva, entre altres, pel que fa a ordenació del territori i urbanisme; l'article 160 li atribueix la competència exclusiva en matèria de règim local, i l'article 144 la competència compartida en matèria de medi ambient.

D'acord amb tot això, aquesta llei parteix del reconeixement del dret fonamental de llibertat religiosa i té com a finalitat facilitar l'exercici del dret de llibertat de culte, donar suport als alcaldes a l'hora de facilitar l'exercici d'aquest dret i vetllar per unes condicions adequades –i proporcionades a l'activitat– pel que fa a la seguretat, la higiene i la dignitat dels locals de culte. També és una finalitat d'aquesta llei evitar possibles molèsties a terceres persones. Alhora, la Llei evita causar problemes als centres de culte que ja presten els seus serveis sense dificultats.

L'aportació d'aquesta llei a la garantia de l'exercici del dret de llibertat de culte consisteix a establir que els plans d'ordenació urbanística municipal prevegin sòls amb la qualificació de sistema d'equipament comunitari on s'admetin els usos de caràcter religiós. L'obertura de locals de culte és un dret pel qual han de vetllar les administracions.

Per salvaguardar les condicions tècniques de seguretat i d'higiene necessàries en un centre de culte, la llei estableix que s'elabori un reglament que detalli aquestes condicions. Malgrat que tot local de concurrència pública requereix mesures de seguretat, és clar que el tipus d'activitat que es porta a terme en un centre de culte no és comparable a la d'un espectacle.

La llicència establerta per aquesta llei no té per objecte donar permís per a l'activitat religiosa en si, que és un dret fonamental, sinó garantir que l'ús del local concret per al qual s'atorga reuneix les condicions tècniques adequades al tipus d'activitat que s'hi ha de desenvolupar. Aquesta llicència ha de garantir, en cas que sigui necessari, i segons el tipus d'activitat vinculada a la pràctica del culte que s'hi hagi de portar a terme, que el local corresponent està preparat per a evitar causar molèsties a terceres persones.

Finalment, les disposicions addicionals i transitòries estableixen un règim específic per tal que la regulació dels centres de culte no signifiqui un perjudici per a les confessions que disposen de locals que presten serveis religiosos des de ja fa temps amb normalitat i sense problemes, i estableixen que es puguin atorgar ajuts per a adaptar els locals existents a les prescripcions d'aquesta llei.

Així, aquesta llei, des de la laïcitat –és a dir, des del respecte a totes les opcions religioses i de pensament i a llurs valors, com a principi integrador i marc comú de convivència–, vol regular els centres de culte en termes de neutralitat i amb l'única finalitat de facilitar l'exercici del culte i de preservar la seguretat i la salubritat dels locals i els drets fonamentals de tots els ciutadans relatius a l'ordre públic. D'aquesta manera, i des de la col·laboració, vol enfortir uns valors que ja caracteritzen l'espai comú de la nostra societat: la convivència, el respecte a la pluralitat, la igualtat en els drets democràtics i la responsabilitat de tota la ciutadania, sense discriminacions de cap mena, en la construcció nacional de Catalunya.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1

Objecte

La finalitat d'aquesta llei és garantir l'aplicació real i efectiva del dret de les

esglésies, les confessions i les comunitats religioses a establir centres de culte, i té per objecte preveure sòl on s'admeti o s'assigni l'ús religiós, d'acord amb les necessitats i la disponibilitat dels municipis, així com regular les condicions tècniques i materials mínimes que han de garantir la seguretat de les persones i les condicions adients de salubritat dels centres esmentats.

Article 2

Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei s'aplica als centres de culte de concurrència pública inclosos en l'àmbit d'aplicació de la Llei orgànica 7/1980, del 5 de juliol, de llibertat religiosa, i també a l'ús esporàdic amb finalitats religioses d'equipaments o d'espais de titularitat pública no destinats habitualment a aquestes finalitats.

2. Resten fora de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei els llocs de culte situats en centres hospitalaris, assistencials i educatius, cementiris, tanatoris i centres penitenciaris i els situats en espais de titularitat pública o privada destinats a altres activitats principals.

Article 3

Definició de centre de culte

Als efectes del que estableixen aquesta llei i les disposicions normatives que la despleguin, s'entén per *centre de culte* l'edifici o local de concurrència pública, de titularitat pública o privada, reconegut, declarat o certificat per l'església, la confessió o la comunitat religiosa respectiva reconeguda legalment d'acord amb la Llei orgànica de llibertat religiosa, i destinat principalment i de manera permanent a l'exercici col·lectiu d'activitats de culte.

TÍTOL I

De l'ordenació urbanística

Article 4

Fixació d'usos religiosos en els plans d'ordenació urbanística municipal

1. Els plans d'ordenació urbanística municipal han de preveure sòls amb la qualificació de sistema d'equipament comunitari on s'admetin els usos de caràcter religiós de nova implantació, d'acord amb les necessitats i les disponibilitats dels municipis. A aquest efecte, s'han de tenir en compte la informació i les dades contingudes en aquests plans.

2. Les necessitats i les disponibilitats municipals no es poden determinar en cap cas en funció de criteris que puguin comportar algun tipus de discriminació per motius religiosos o de convicció.

Article 5

Assignació d'ús religiós i participació de les confessions

1. Per a l'assignació de l'ús religiós als sòls qualificats d'equipament comunitari, s'ha d'aplicar la legislació urbanística vigent.

2. Les esglésies, les confessions i les comunitats religioses, amb la finalitat que es coneguin i es puguin preveure les necessitats existents amb relació a la construcció de llocs de culte, tenen dret a participar en el procés de formulació del planejament urbanístic, per mitjà dels canals que estableixen els programes de participació ciutadana dels plans d'ordenació urbanística municipal i amb la participació en els terminis d'informació pública que estableix la legislació urbanística per a la tramitació del planejament urbanístic.

Article 6

Ús esporàdic d'equipaments o espais de titularitat pública amb finalitats religioses

Les administracions públiques han de garantir a les esglésies, les confessions i les comunitats religioses un tracte igualitari i no discriminatori en les cessions i autoritzacions d'ús d'equipaments i espais públics, d'ús privatiu del domini públic, d'ocupació temporal de la via pública o d'ús de béns patrimonials per a dur a terme activitats esporàdiques de caràcter religiós.

TÍTOL II

De la intervenció administrativa sobre els centres de culte

CAPÍTOL I

Marc normatiu

Article 7

Marc normatiu d'aplicació comuna

L'establiment i l'inici d'activitats d'un centre de culte estan subjectes al que estableixen els capítols II, III i IV d'aquest títol, en el marc definit per la Llei orgànica de llibertat religiosa i per l'article 16 de la Constitució.

CAPÍTOL II

Llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte

Article 8

Condicions materials i tècniques de compliment obligat per als centres de culte

1. Els centres de culte de concurrència pública han de tenir les condicions materials i tècniques necessàries per a garantir la seguretat dels usuaris i la higiene de les instal·lacions, i evitar molèsties a terceres persones. Aquestes condicions han d'ésser adequades i proporcionades, per no impedir ni dificultar l'activitat que es porta a terme en els dits centres.

2. El Govern ha d'establir per reglament les condicions tècniques i materials mínimes de seguretat, salubritat, accessibilitat, protecció acústica, aforament, evacuació i per a evitar molèsties a tercers que han de complir els llocs de culte de concurrència pública.

3. Les condicions establertes per reglament no poden ésser en cap cas més estrictes que les ja establertes per als locals de concurrència pública.

Article 9

Atorgament de la llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte

1. Per a iniciar les activitats d'un nou centre de culte de concurrència pública s'ha d'obtenir prèviament una llicència municipal d'obertura i d'ús de centres de culte de naturalesa reglada.

2. Sempre que en un local que hagi obtingut la llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte es porti a terme qualsevol acció considerada una obra major que requereixi llicència urbanística, cal sol·licitar de nou la llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte o, de manera simultània, aquesta llicència adaptada a la nova configuració resultant de l'obra.

3. En el cas que els locals sotmesos a llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte, de conformitat amb aquesta llei, requereixin a la vegada llicència urbanística, la persona peticionària o promotora, en nom de l'església, la confessió o la comunitat religiosa corresponent, ha de sol·licitar ambdues llicències en una sola instància. La instància ha d'anar acompanyada d'un projecte únic que acrediti el compliment de la normativa urbanística aplicable.

4. La llicència d'obertura i ús de centres de culte, d'acord amb el que estableixi

el reglament, se substitueix per la comunicació prèvia en el supòsit de locals que no superin un determinat aforament o en altres supòsits que es determinin.

Article 10

Protecció contra la contaminació acústica

Els centres de culte han de complir amb les disposicions de la legislació de protecció contra la contaminació acústica. Les limitacions acústiques dels centres de culte es regulen per reglament.

Article 11

Mesures sense caràcter sancionador

1. L'alcalde del municipi corresponent, sens perjudici del que estableix la disposició transitòria tercera i amb l'única finalitat de preservar la seguretat i la salubritat públiques, i en casos de perill imminent, ha d'ordenar, per mitjà d'una resolució i amb l'audiència prèvia de la persona interessada, el tancament i el desallotjament dels locals de concurrència pública que no disposen de llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte o que n'incompleixen el contingut, o que infringeixen les normes sobre el local o les instal·lacions exigides per garantir la seguretat i la salubritat del local, fins que es rectifiquin els defectes observats o es compleixin els requisits legals o reglamentaris exigits. En el supòsit d'incompliment o infracció normativa es concedeix el termini que s'estableixi reglamentàriament per a reparar les deficiències. Si no hi ha reparació de les deficiències es porta a terme el tancament del centre.

2. L'alcalde del municipi pot ordenar la substitució de la mesura de tancament de l'establiment a què fa referència l'apartat 1 pel precintament de part de les instal·lacions, sempre que resti garantida la seguretat de les persones.

3. Les mesures establertes per aquest article no tenen caràcter de sanció.

CAPÍTOL III

Llicències urbanístiques i altres autoritzacions

Article 12

Llicències urbanístiques

1. Els locals de culte s'han de sotmetre al règim general que regula les llicències urbanístiques.

2. Les llicències urbanístiques s'han d'atorgar d'acord amb la legislació vigent en matèria d'urbanisme, amb el planejament urbanístic i amb les ordenances municipals. Per tant, els municipis han de sotmetre a llicència urbanística, en els termes establerts per la normativa vigent en matèria de llicències urbanístiques, pel planejament urbanístic i per les ordenances municipals corresponents, les actuacions següents:

a) Les obres de construcció i edificació de nous centres de culte, i també les d'ampliació, reforma, modificació o rehabilitació d'edificis, construccions i instal·lacions preexistents.

b) La primera utilització i ocupació dels edificis destinats a locals de culte.

c) El canvi d'ús dels edificis i de les instal·lacions, si l'establiment del lloc de culte es fa en una edificació preexistent, destinada a l'exercici d'altres activitats.

d) Qualsevol actuació que, de conformitat amb la legislació urbanística o les ordenances municipals, requereixi la llicència esmentada.

3. El procediment i la competència per a atorgar o denegar les llicències urbanístiques s'ha d'ajustar al que estableix la normativa de règim local.

Article 13

Altres autoritzacions

Els centres de culte, pel que fa a altres activitats concretes que s'hi puguin portar a terme, han de disposar de les autoritzacions establertes per la normativa sectorial aplicable. S'exceptuen d'aquestes autoritzacions les conferències, els concerts, el cant coral i les activitats d'esplai i de lleure.

CAPÍTOL IV

Disposicions comunes sobre procediment

Article 14

Expedient únic

1. La llicència urbanística corresponent i la llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte s'han de tramitar, si s'escau, en un sol expedient, sens perjudici que calgui presentar la documentació tècnica corresponent a cada llicència.

2. La persona interessada ha de sol·licitar les dues llicències a què fa referència l'apartat 1 en una sola instància, presentant la documentació tècnica corresponent, la qual pot ésser objecte d'unificació en un sol expedient.

3. Si per a atorgar una llicència cal comptar amb certificacions, informes o altres documents previs que procedeixen de la mateixa entitat local, l'oficina que tramita l'expedient principal els ha de demanar directament i ho ha de comunicar a la persona interessada.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Acords amb la Santa Seu i amb les esglésies, les confessions i les comunitats religioses

El que estableix aquesta llei s'entén sens perjudici dels acords subscrits amb la Santa Seu i de les normes amb rang de llei que aproven els acords de cooperació signats amb les esglésies, les confessions i les comunitats religioses.

Segona

Acreditació per a l'obtenció de llicències

Les esglésies, les confessions i les comunitats religioses que aconsegueixen llur activitat a Catalunya, per a poder sol·licitar la llicència urbanística i la llicència municipal d'obertura i ús de centres de culte o la cessió o autorització per a l'ús esporàdic a què fa referència l'article 6, han d'acreditar que estan inscrites en el registre estatal d'entitats religioses, directament o, si escau, per mitjà de l'òrgan competent de l'Administració de la Generalitat, sens perjudici del que disposa l'article I.2 de l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre assumptes jurídics.

Tercera

Ajuts per a l'adaptació de locals

El Govern, d'acord amb les seves disponibilitats, pot atorgar ajuts, d'acord amb el procediment legalment establert, destinats a adaptar els locals existents a les prescripcions d'aquesta llei i al seu desplegament reglamentari.

Quarta

Limitació de l'Administració per a exigir llicències

Les administracions, pel que fa a l'establiment de centres de culte, no poden exigir més llicències que les que estableix aquesta llei.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

Plans d'ordenació urbanística municipal

1. L'exigència establerta per l'article 4 és aplicable als plans d'ordenació urbanística municipal que en el moment de l'entrada en vigor del títol I estiguin en tramitació o en procés de revisió i encara no hagin estat objecte de resolució definitiva.

2. En els municipis sense un pla d'ordenació urbanística municipal adaptat a les determinacions de l'article 4, les modificacions del planejament urbanístic que s'aprovin inicialment després de l'entrada en vigor del títol I han de complir el que disposa l'article esmentat, si pel contingut de la modificació és factible de fer-ho.

3. Els municipis han d'adequar llur planejament general al contingut de l'article 4 en el termini de deu anys.

Segona

Legislació aplicable als centres inclosos en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català

1. Els centres de culte inclosos en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català es regeixen pel que estableix la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català. A aquests centres no els és aplicable la llei present.

2. El règim establert per l'apartat 1 s'aplica també als centres de culte que s'incloquin en l'inventari esmentat en el termini a què fa referència la disposició transitòria tercera.

Tercera

Centres no inclosos en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català

Els centres de culte de concurrència pública existents en el moment de l'aprovació d'aquesta llei, no inclosos en l'inventari a què fa referència la disposició transitòria segona, han de complir les condicions bàsiques de seguretat que estableixi el reglament a què fa referència l'article 8. L'adaptació s'ha de fer en el termini de cinc anys a partir de l'aprovació del reglament. A aquests efectes, els titulars dels centres han de comunicar als ajuntaments que compleixen els requisits esmentats.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Aprovació del reglament

El Govern, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'aprovar el reglament a què fa referència l'article 8.

Segona

Entrada en vigor

1. El títol preliminar i el títol I entren en vigor al cap de vint dies de la publicació d'aquesta llei en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

2. El títol II entra en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* del reglament que ha d'aprovar el Govern.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 22 de juliol de 2009

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

JOSEP-LLUÍS CAROD-ROVIRA
Vicepresident del Govern

(09.202.020)

